

Пантелеєва Світлана Олегівна,
учитель основ здоров'я, спеціаліст
першої категорії комунального
закладу «Харківський ліцей №57
Харківської міської ради»

Подолання освітніх втрат з основ здоров'я завдяки створенню стимулюючого та підтримуючого освітнього середовища

Термін «освітні втрати» може вказувати на різні ситуації та явища, пов'язані з втратою можливостей отримати освіту або зменшенням якості освіти. Ось кілька можливих значень цього терміну:

1. Втрати через відсутність доступу до освіти: Це може стосуватися ситуацій, коли певні групи людей або регіони мають обмежений доступ до освіти через різні фактори, такі як економічна дискримінація, географічні обмеження або соціокультурні бар'єри.

2. Втрати в результаті конфліктів чи природних катастроф: Воєнні конфлікти, природні катастрофи та інші надзвичайні ситуації можуть суттєво впливати на системи освіти та призводити до великих втрат у здатності надавати якісну освіту.

3. Втрати внаслідок недостатньої якості освіти: Це може включати ситуації, коли система освіти надає недостатньо якісну освіту, що призводить до того, що випускники не отримують достатніх знань і навичок.

4. Втрати внаслідок відсутності інклюзивності: Якщо система освіти не є інклюзивною і не враховує різноманітні потреби учнів, це може призвести до втрат для тих, хто зазнає соціальної, економічної або іншої нерівності.

На мою думку, освітні розриви та втрати виникли у зв'язку з дистанційною формою навчання, труднощами у доступі до технічних засобів та Інтернету для ефективного дистанційного навчання, стресовими умовами, які пов'язані з пандемією та збройною агресією проти України, що впливає на психічне та емоційне здоров'я учнів, що також негативно впливає на їхню здатність до навчання.

У кожному випадку освітні втрати можуть впливати на розвиток суспільства та можуть бути предметом досліджень та зусиль для вирішення проблем в освітній системі.

Для виявлення освітніх втрат українських дітей з предмету «Основи здоров'я», можна використовувати різні методи та інструменти оцінювання. Ось деякі підходи, які я виділила особисто для себе та впроваджую у своїй діяльності:

1. Аналіз результатів навчальних досягнень:
 - Перевірка знань учнів через оцінювання їхніх результатів на тестах, квестах чи інших формах оцінювання.
 - Порівняння результатів з минулими періодами або з очікуваними досягненнями за навчальною програмою.

2. Застосування анкет та опитувань: проведення анкетування серед учнів, вчителів та батьків, щоб з'ясувати їхні думки щодо якості освіти з основ здоров'я. В такому способі особливо розробляю питання, які стосуються різних аспектів: сприйняття інформації, зацікавленість, здатність до практичного застосування отриманих знань.

3. Спостереження в класі: оцінити ефективність свого викладання та залучення учнів під час викладання навчального матеріалу; оцінка обраних мною методів, взаємодії вчителя та учнів, а також рівня участі учнів.

4. Зворотний зв'язок від учнів та батьків: збір відгуків та пропозицій від учнів і їхніх батьків щодо недоліків або покращень у процесі вивчення основ здоров'я.

Після того, як я аналізую об'єм втрат учнів мені особисто хочеться допомогти якісно засвоїти матеріал. Тому для подолання освітніх втрат я використовую психологічну підтримку, підбадьорювання, створюю ситуацію успіху для учнів, що становить базу для створення стимулюючого середовища.

Стимулююче освітнє середовище – це система впливів і умов формування особистості, а також можливостей для її розвитку, які містяться у соціальному та просторово-предметному оточенні. Це середовище спонукає здобувачів освіти до активної участі в освітньому процесі, самостійного пошуку знань, критичного мислення та творчого вирішення завдань. Основними характеристиками стимулюючого освітнього середовища є активна навчальна діяльність, командна робота, різноманітність та диференціація, використання технологій, позитивна атмосфера та підтримка.

На практиці я використовую такі методи досягнення підтримуючого та стимулюючого середовища:

1. створюю додатковий простір для релаксації та відпочинку: окрім руханок та вправ на розслаблення зору впроваджую медитації, короткі афірмації, релаксації під час уроку;

2. підтримую здоровий робочий графік: забезпечую регулярні перерви, які заповнюю корисними активностями відповідно до 1 пункту;

3. вчу та забезпечую основам культури підтримки та взаємоповаги між учнями, де вони можуть відчувати допомогу одне одного та вільно висловлюватися;

4. впроваджую практичні зайняття та зайняття з фізичної активності для підтримки інтеграції теорії та практики: учні відповідають на питання які мають формат відповіді «так-ні» оплесками, жестами, сигналами, тощо;

5. використовую інтерактивні програми, відеоуроки та онлайн-ресурси для залучення учнів до вивчення матеріалу;

6. додаю в кожен урок ігрові елементи та цифрові інструменти для створення цікавих та змістовних уроків;

7. використання театральних елементів:

- організуйте театралізовані вистави або рольові ігри, в яких учні можуть використовувати знання про безпеку та благополуччя в конкретних сценаріях;

- задайте учням завдання створити короткі відео чи анімації, які демонструють теми, де наявні прогалини у знаннях;

8. пропоную проекти, де учні можуть досліджувати конкретні аспекти здоров'я та безпеки в їхньому оточенні та представляти результати у вигляді постерів, презентацій чи стіннівок, інтерактивних презентацій, ребусів, кросвордів;

9. популяризую правильне харчування, фізичну активності та здоровий сон.

Обрані мною підходи до вирішення проблеми подолання освітніх втрат не тільки роблять навчання цікавим та змістовним, але й сприяють активному залученню учнів у освітній процес та розвивають їх навички критичного мислення та практичного застосування знань.

Створення стимулюючого середовища з основ здоров'я включає в себе ряд заходів, які сприяють фізичному, емоційному та соціальному благополуччю. Саме підтримуюче та стимулююче середовище є основою для подолання будь-яких прогалин, які виникають в учнів. Створення стимулюючого середовища з основ здоров'я є важливим для підтримки загального благополуччя та ефективності у навчанні.